

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6:50
za en mesec " " " 2:20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanju mesечно K 1:70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ograke poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Neuspehi na srednjih šolah.

Komur je mar mladina, ki se imenuje bodočnost naroda, mora vprašati, kaj je vzrok temu nenavadnemu neuspehu, da pade skoraj 50% dijakov, in to ne v sp. razredih, većinoma v viš. razredih, kjer bi se moralo pričakovati, da so se že ločili nadarjeni dijaki od nenadarjenih. Kaj je tedaj temu vzrok? Ali nenadarnost dijakov, ali njih malomarnost, ali nepedagogično postopanje od strani učiteljstva?

Prvo vprašanje, nenadarnost, moramo odločno zanikati. Ta se spozna takoj, ko stopi dijak v srednjo šolo; nenadarjeni dijaki kmalu zapuste gimnazijo ali realko in si izberejo kak drug poklic. Drugo vprašanje, malomarnost od strani dijaštva, je pa po našem mnenju velikokrat kriva neuspehov. Vendar nočemo obtožiti samo dijaštva, šola je tudi veliko kriva, ker se dijaštvo zunaj šole ne nadzira. Prava vzgoja se ne vrši samo na šolskih klopih, vzgajati se mora mladina tudi izven šolskega poslopja, kje stane, kam zahaja, kako družbo ima itd. Po našem mnenju zahaja dijaštvo preveč v gostilne, gre prepozno k počitku, in ni čuda potem, če je dijak v šoli raztresen in ima vse druge muhe v glavi. Pri konferencah naj bi bilo to vprašanje stalna točka. Popolnoma smo preverjeni, če bi šola tu storila svojo dolžnost, bi bilo veliko manj neuspehov na koncu leta zaznamovati.

Največjega pomena za uspeh na srednjih šolah je pa individualiziranje mladine. To pedagogično načelo je potrebno posebno pri ustmenem izpraševanju. Nadarjenost dijakov je različna. Učni uspehi bi bili drugačni, če bi bil učitelj strog, a pravičen, če bi spoznal individualiteto dijakov. Srednja šola je le nekaka pripravljavnica na eni strani za življenje, na drugi strani pa za visoke šole, kjer se posveti dijak samo enemu poklicu. Sosebno bi povdarjali ta moment pri učenju klasičnih jezikov. Noben dijak ne občuti bogate globoke lepote klasičnih jezikov. Vsakemu je to le muka, tudi tistemu, ki si izbere poznejše klasično filologijo za svoj poklic. In zakaj? Ker se predstav-

lja klasična latinščina in grščina v nemščino ali slovenščino ravno tako skoraj dobesedno, kakor bi bile grščina, latinščina, nemščina in slovenščina popolnoma gramatikalično enaki jeziki. Taka prestava je prava barbarščina, toraj ni čuda, če nima dijak pojma o lepoti klasičnih jezikov! Če bi se gledalo pri prestavi obenem tudi na lepoto prestave, in bi se skušala lepota klasičnih jezikov tudi izraziti v prestavi, bi dobil dijak pojem, zakaj se uči klasičnih jezikov in kaj hoče povedati dotični klasik.

Dijak, ki lepo prestavlja, najde le redkokrat milost v očeh profesorja, če ne pozna vseh partikelnov in gramatikaličnih izjem. Dijak pa, ki prestavlja vse skoraj ad verbum, če je tudi ta prestava barbarizem za dotični jezik, je v milosti, ker zna vse gramatikalične posebnosti. Če pa vprašamo, kateri dijak si je pa za poznejše življenje več pridobil, ni na to odgovor težak. Bogatstvo klasičnih izrazov bo služilo prvemu dijaku povsod v življenju, med tem ko bo drugi dijak takoj pozabil suhoparno gramatiko, če se morebiti ne posveti filologiji, in v gimnaziji za to porabljeni čas je bil — izgubljen. Tako postopanje ima kot posledico — te žalostne neuspehe, ki so nam dale povod k temu članku.

Isto velja tudi za druge predmete, srednja šola mora podati mladini nekako splošno izobrazbo, ne pa ustvarjati strokovne specialiste in ker umemo povdarja vsak profesor svojo stroko kot najbolj važno, bi moral biti dijak v vseh predmetih specialist. Ako se tu ne individualizira, in ne ocenjujejo zmožnosti dijakov v konferenci glede na njegovo splošno izobrazbo za poznejše življenje, nastanejo — neuspehi in marsikatera mlada nadarjena eksistenca se — uniči.

Kakor se pa mora pri ustmenem izpraševanju individualizirati, tako je generaliziranje neobhodno potrebno pri pismenih nalogah. Pismena naloga naj poda učitelju sliko srednje zmožnosti razreda oziroma dijakov. Zaradi tega naj bo pismena šolska naloga tako izbrana, da jo obvlada v tem predmetu srednje nadarjeni dijak. Za ta predmet talentirani dijak bo rešil nalogo izvrstno, drugi manj itd. A vsem je treba dati časa, da mirno primislijo nalogo

in ne postanejo razburjeni. Sedaj pa lahko mirno rečemo, da dijaku vobče primanjkuje časa mirno rešiti pismeno šolsko nalogo. Profesor pride malo pozneje v razred, diktira nalogo. Za to rabi najmanj 20 do 25 minut. V 35 do 40 minutah naj pa sedaj recimo srednje nadarjeni dijak reši nalogo! Ni čuda, da obupa, postane nervozen in posledica — semestralni neuspeh. Popolnoma nepotrebne so v matematičnih šolskih nalogah milijonske številke. Računanje vzame preveč časa, in kako lahko se pri seštevanju ali drugod zmoti, posledica napačni rezultat — semestralni neuspeh. Preveč in pretežkih nalog ne more v tako kratkem času zmagati srednji dijak. Če pa se najboljši dijak ne more zmagati naloge in skoraj ves razred piše nezadostno, je to dokaz, da je bila naloga pretežka in tako postopanje — nepedagogično. Posledica — semestralni neuspehi. Za šolske naloge mora dijak imeti eno uro časa. Naloge naj bodo take, da jih zmaguje tudi srednji dijak, to je ne pretežko, in ne preveč. Vsaka nepotrebna otežkoča, kakor visoke številke itd. se naj opusti. Potem dobi profesor pregled, koliko znajo dijaki za poznejše življenje. Specializirajo se potem itak vsak za se za svojo stroko.

Kako se naj to doseže? Strogost a pravičnost združena s potrpljenjem je prvi pogoj za to. Ravnatelj mora pogostoma nadzirati svoj zavod, pri konferencah naj se povdarja individualnost dijakov, naj se referira o nadziranju dijaštva izven šole, kje stanujejo, gostilne naj se revidirajo in strogo na to pazi, da dijaki moralno ne propadejo. Šolski nadzorniki naj nepričakovano nadzirajo zavode, stavijo vprašanja na dijake in se prepričajo osebno na ta način o njih zmožnosti. Najbolje bi bilo, če bi se vprašanja že poprej kakor pri maturi spisala na listke, vprašanja ne pretežka. Te potegne dijak, tako da je vsaka protekcija izključena. C. kr. dež. šolski svet kot vrhovna šolska oblast v deželi naj se pa v rednih sejah peča s tem vprašanjem; ravnatelj posameznih zavodov, naj bi se pa kot referenti poklicali, da referirajo vsak o svojem zavodu. Isto bi morali storiti šolski nadzorniki; pismene naloge naj se pregledajo če so primerne zahtevam učnega načrta ali ne. Nikakor pa

ne sme c. kr. deželni šolski svet iti preko teh neuspehov na naših srednjih šolah na dnevni red. Ti neuspehi silijo c. kr. deželni šolski svet moralno, da preišče, kedo je temu vzrok. Kajti 50% nepovoljnega napredovanja je sramota za deželo, je sramota za učence in učitelje. Pisali smo ta članek sine ira et studio. Kot star pedagog poznam temeljito rane našega šolskega sistema. Odpravimo jih vsaj deloma, če bomo spoznavali mladinsko dušo in pa — tok časa. Amerika se imenuje po pravici dežela iznajdb; in zakaj. Ker je tam praktično znanje v veljavi in ne — šablona. Naj se tudi v naših srednjih šolah učni načrt bolj nagiba k praktič. znanju, praktični izobrazbi, naj se opusti vsako nepotrebno morenjenje mladinskega duha. Dijak mora imeti veselje do učenja, ne pa hrepeneti, kako bi se hitro rešil duhomorne šablone. Kakor je sedaj učna praksa, je dober uspeh le — loterija. Slučajno zna dijak lekcijo, in ima dober red. Splošno znanje nima nobene veljave. Pravična strogost v šoli bo rodila najboljše uspehe in praktična pedagogika je najboljši sredstvo za to.

Učitelj-veteran.

Deželni zbor kranjski.

Seja 14. februarja 1912.

(Nadaljevanje.)

Za zakonskim načrtom o uravnavi Kamniške Bistrice pride na vrsto zakonski načrt o dolžnosti

Vzdrževanja ograj.

Poročevalec Piber razloži načela zakonskega načrta, ki določa bistveno sledeče:

V kolikor zahtevajo zdaj obstoječe, iz zasebno pravnega naslova ali iz naslova občinske zveze izvrirajoče pašne pravice v svrhu obrambe kulturnih zemljišč pred živino, ki se pase, vzdrževanje ograj (plotov, jarkov, zidov, živih mej), so dolžne vzdrževati te ograje tiste občine, podobčine, vasi, soseske, agrarske skupine ali posamezni zemljiški posestniki, kateri so po dozdev občini običajni navadi dejanski oskrbovali te ograje ali katerim se vsaj dokažati prejšnje vzdrževanje ograje, če tudi bi bila

LISTEK.

Ivan Mazovec:

Iz našega juga.

(Konec.)

V javnem in političnem življenju, predvsem v časopisu, vladajo v Zagrebu uprav desolatne razmere; toda v intimnem duševnem življenju, predvsem v umetnosti je pa opaziti nekako koncentracijo, kar je veselo dejstvo. Naša iskrena želja je, da bi sledila temu krepkemu življenju v umetnosti kmalu tudi regeneracija v javnem življenju, predvsem v politiki. Ta regeneracija naj bi pa bazirala na zdravem krščanskem družinskem življenju, ki bi močno lahko vplivalo na javnost. Hrvatsko časopisje je po večini načelno razdruženo in prostituirano; nemoralnost, medsebojno sumničanje in vsestransko podiranje so njegovi spremljevalci. Kje naj dobi tako izprieno časopisje zaslombe, če ne v izprijeni družbi, ki se je »predala vetrom«; naj gre kamor hoče. Torej ne samo par izprijenih časnikarjev — kot n. pr. zaenkrat pri nas Slovencih — s prav majhnim krogom pristašev —, nego večina družbe je nagnjena. Trebalo bi močnih osebnosti, da bi napeljale razvoj zopet v normalno strugo in potegnile tudi drugo družbo za seboj; tako bi nastal nov Zagreb, ki posebno mi Slovenci hrepenimo po njem: nacionalni in kulturni centum vseh avstro-ogrskih, po boljši bodočnosti

hlepčih Jugoslovanov. — To nalogo, ki jo ima Zagreb, razumevajo tudi nekateri razboritejši Hrvati, ki so si v kljub groznemu virvaru, ki vlada v trojedini kraljevini, vsaj deloma znali ohraniti prost horizont. Že zgoraj omenjeni Marjanović je zapisal v že citirani študiji »Svijetlo i sjena« o Zagrebu sledeče značilne besede:

... »Bilo bi prerano i možda neumjesno proricati, kako će se stvari dalje razviti, hoće li se stvoriti u bližoj ili daljoj budućnosti novo skupno središte, ali drzim, da je izvan svake sumnje, da Zagreb ne će (jer ne smije) izgubiti svoju centralnu privlačivost iz tog prostog razloga, što on imade svakako u ovome barem posredničku ulogu i napokon što se u njemu danas nalazi toliko organizovanih pomagala i toliko živih sila kulture, da ih nitko između južnih Slavena ne može žrtvovati i napustiti bez najveće štete za cjelinu. Zagreb treba samo da pospeši opet svoje vrijeme, da homogenizuje svoje, danas veoma razrožno društvo, da se nacionalizuje pritjecanjem čistih narodnih elemenata iz pokrajine, koji će zauzeti ono mjesto i onu reprezentaciju u društvu, koju danas zauzimaju elementi, koji su svojim porijeklom i svojim odgojem nenacionalni. Zagreb je svoju ulogu narodnoga probudjenja Hrvata ovršio! Nadajmo se, da će, nakon prelazne krize, htjeti, znati i moći, da ispuni i drugi svoj zadatak: spajanja ekscentričkih sila jedinstvenoga naroda, po-

* ki je sicer naprednjak, pa mu ne moremo odreči stremljenja po objektivnosti.

sredovanja i pribiranja sviju kulturnih tekovina naroda.

Ovu svoju veliku misiju trebao bi Zagreb da shvati, a ne da se odvađa, zatvara, postavlja na neko »domaće« stanovište, degradirajući se tako sam od središta sviju nas i odričući se sam uloge posrednika sviju Jugoslavena, na puki grad o sebi, ili najviše na povse regionalno središte.

Obiskal sem v naglici še svojega prijatelja V. — ča, ki se že bliža koncu svojega akademskega študija. Dasiravno ga njegove družinske tradicije in morebiti tudi njegovo osebno duševno razpoloženje vleče v poezijo, v mehko razglabljanje, v tiho zamišljenost, se je vendar z vso vnemo in gorečnostjo — menda pod vplivom sv. Jošta! — vrgel v študij socialnih problemov, ker sluti, da se bo predvsem v tej smeri odločila usoda trojedine kraljevine. Njegova cela osebnost in občevanje je tiho prijateljstvo in pravo prirojeno žentlmenstvo. Vrnil mi je obisk pri mojem doktorju, kamor je prišel na mensa secunda. — Ta poslovilna večerja pri mojem prijatelju doktorju je bila izredno lepa in animirana. Predvsem se je vse veselilo z menoj, da sem srečno svoj kovčeg pripravil iz južnega na državni kolodvor; nadalje se mi je splošno čestitalo, da sem za pot iz državnega kolodvora na doktorjevo stanovanje rabil samo pol ure, dasi se normalno pride v petih minutah; zanimala jih je tudi moja od plohe in blata vsa dekorirana zunanost . . . Da naravnost povem: bil sem

* Strossmayerjev koledar. 1912. stran 112.

predmet splošnega zanimanja! So pač vedeli moji gostitelji, da me čaka cela noč dolge puste vožnje, pa so mi hoteli to osladiti. Pripovedoval sem smešne in resne dogodjaje iz svojega potepanja po svetu in pojedel velikanske množine kompota. Izdal sem se žalibože, da imam rad take sladkarije; in konsekvence te lastne indiscretности . . . Pojesti sem moral hišni gosposdarici na ljubo veliko porcijo — naložila mi je sama —, potem še njeni ljubeznivi gospé mama v slovo še eno porcijo in z ozirom na gospodarja — se razume — tudi eno. Jao mene sitog čovjeka puna trbuha . . .

Moral sem se posloviti. Gospod doktor in prijatelj V. — ča sta me še spremlila v najgršem vremenu in vetru na državni kolodvor. Široke luže so stale po cestah in motni plinovi žarki so omahovali v njih.

... »Evo Ti madjar-r-r-ski teritorij!«, mi je pripomnil prijatelj V. — ča z zaničljivim naglasom in zlokoben plamen mu je za trenutek zaiskril v očeh . . . »Ovo svetlo nama Madjar r ri pale« . . . — Doktor je molčal. Prispeli smo na kolodvor in bil sem v zadregi, kako bi se jima zahvalil. Doktorju sem dal reč nagelček, ki sem si ga kupil na llici, prijatelju V. — ču pa stisnil roko, pa zbogom in s težkim srcem na vlak, ki je že čakal. Vozil sem se celo noč čez samo polje, mislil na tiho srečo, ki vlada v — čevi ulici, zagledal se v sivo slavonsko meglo in mislil, mislil tužne misli. Proti jutru sem zaspal na trdi klopi v kupeju. Ob 6. uri zjutraj sem bil v — Bosni.

zda ograia iz katerega si bodi vzroka opušena.

Obstoječe zasebnopravne obveznosti za vzdrževanje takih ograj ostanejo neizpremenjene.

Pri pašnikih, ki se nanovo napravijo po začetku veljavnosti tega zakona, morajo ograje oskrbeti in vzdrževati lastniki teh pašnikov.

Ako so kulturna zemljišča vsled zane-marjanja ali nevdzdrževanja ograj ogrožena, ima občinski predstojnik pozvati zavezanca, da popravi ograjo v primernem roku. Ako se temu pozivu ne zadosti, naj občina, in sicer na stroške zavezanca popravilo izvrši.

Ako zadane dolžnost vzdrževanja takih ograj občino, podobčino, vas, sosesko ali agrarsko skupino, se razdele dotični stroški med zavezanca razumno po smislu občinskega reda.

Glede prisilne izvršitve in glede prisilnega izterjanja stroškov veljajo določila občinskega reda.

Poročevalec priporoča v imenu kmetijskega odseka, da se zakonski načrt sprejme in se mu izposluje Najvišje odobrenje.

Sprejeto.

Piber poroča nadalje v imenu kmetijskega odseka o izpremenjenem načrtu zakona glede

Izboljšave pašnikov,

ki slove v sedanjih obliki bistveno sledeče:

V pospeševanje podjetij, ki jim je namen izboljšati pašnike in olajšati njih porabo, se smejo podeljevati podpore iz javnih (državnih in deželnih) sredstev po naslednjih predpisih.

Določila tega zakona so veljavna samo za tiste pašnike, ki ne spadajo sprčo pripadnosti h kaki planini pod zakon z dne 26. maja leta 1909., dež. zak. št. 18, o varstvu planin in pospeševanju planšarstva.

Za izboljšavo pašnega sveta in olajšavo njegove porabe prihajajo zlasti v poštev:

1. naredbe, s katerimi se obvaruje svet;

2. naredbe, s katerimi se goji svet (namakanje in osuševanje, trebljenje, požiganje, krčenje, hranjenje in poraba gnoj);

3. naredbe za boljše obdelovanje (naprava potov in stez, napajališč, napeljava vode, ograje, hlevi itd.).

Prispevki, ki jih daje dežela za te izboljšave, znašajo praviloma pri pašnikih, ki so v posesti posameznikov, do 20%, pri pašnikih, ki so v posesti občin, združb in zadrug, do 30% dejanskih stroškov za naprave.

Omenjene podpore se smejo dovoliti le tedaj, če dotični prosilci, še predno se poprimajo dela, predložijo svojo prošnjo za podpore deželnemu odboru in, ako iščejo državnih sredstev, poljedelskemu ministru ter se zavežejo, da bodo ob ugoditvi prošnji po načrtu izvršili izboljšave, storjene naprave redno vzdrževali in da ne bodo izboljšanih pašnikov poslej odtegnili svojemu namenu.

V prošnji za podporo je popisati pašnišča, ki so določena v izboljšavo, po njih legi in velikosti, navesti njih zemljiško-knjižno oznamilo ter imena in stanova-lišča posestnikov ali sodeležnikov in, ako je kaj takih, tudi velikost njih deležev. Pri pašnih zadrugah je predložiti poverjen pre-pis pravil. Dalje je razložiti način, obseg in primernost nameravanih naredb in o njih priložiti načrte ter proračune stroškov.

Izvrševanje določil tega zakona je, dokler se drugače ne ukrene, izročeno agrarskim oblastvom.

Predloge za podelitev podpor je po-dajati pri krajnem komisariju.

Polovica dovoljene podpore se pravi-loma izplača ob pričetku dela, ostanek pa šele tedaj, ko je dognano, da so docela iz-vršene izboljšave, ki jih je bilo opraviti, in ko so se pregledali tudi računi o stroških.

Poročevalec priporoča, naj se zakon sprejme in izposluje sankcijo.

Sprejeto.

Jaklič poroča v imenu upravnega odseka o samostalnem predlogu posl. Jakliča, Bartola, dr. Pegana in tov. zaradi otvoritve novih postaj in postajališč na dolenski železnici in pripo-roča sledeči predlog odseka:

koj stopi v dogovor z upravnim svetom dolenskih železnic in železniškim minist-rstvom zaradi ustanovitve postaje v Zle-biču, postajališča v Lipovcu in razširjenje postajališča v Stari cerkvi. — 2. Zastop-niku deželnega odbora v upravnem svetu dolenskih železnic se naroča, da z vso odločnostjo urgira ustanovitev omenjenih naprav. — 3. Deželni odbor se pooblašča prispevati po potrebi primeren znesek iz garancijskega zaklada dolenskih železnic za ustanovitev katere omenjenih postaj.

Lavrenčič priporoča resolucijo, da se deželnemu odboru naroča, naj dela na to, da se vlak na kamniški železnici, ki od-haja ob 11 uri 50 min. dop. iz Ljubljane in ob 2. uri 40 min. pop. iz Kamnika odhaja, stalno upelje.

Predlog odseka in resolucija Lavren-čičeva se sprejmeta.

Dr. Žitnik kot poročevalec finanč-nega odseka poroča o prošnji Lichten-thurnovega dekl. sirotišča in predlaga sledeče:

1. Prošnji sirotišča baronice Lichten-thurnove za draginjsko doklado se ne ugoti. — 2. V odplačilo dolga za šolsko poslopje se dovoli petletna podpora po 3000 kron pričenši z letom 1912.

Sprejeto.

Isti poroča o prošnji oskrbnika Je-ranove dijaške mize za podporo in predlaga sledeče:

Prošnja oskrbnika Jeranove dijaške mize za podporo se odstopi deželnemu od-boru v primerno rešitev.

Sprejeto.

Kobi poroča o poročilu fin. odseka glede pobiranja 149% doklade po davčni občini Kal v krajni občini Šmihel pri Postojni in predlaga sledeče:

1. Za pokritje prispevka za splošne občinske potrebe kakor tudi za pokritje potrebščine za obrestovanje in odplačilo po-sojila za novo šolo na Kalu in za novo go-spodarsko poslopje pri župnišču v Košani se dovoli za leto 1912. pobiranje 149% do-klade na vse davčni občini Kal v krajni občini Šmihel pri Postojni predpisane di-rektne davke razun osebne dohodnine. — 2. Deželnemu odboru se naroča, da izpo-sluje temu sklepu Najvišje odobrenje.

Sprejeto.

Isti poroča o prošnji občine Sv. Križ pri Kostanjevici za pobiranje nad 100% doklade in predlaga sledeče:

1. Občini Sv. Križ pri Kostanjevici se dovoli leta 1912. v pokritje občinskih in šolskih potrebščin pobirati na vse direktne davke razen osebne dohodnine zaprosene doklade. — 2. Dežel. odboru se naroča, da temu sklepu izposluje Najvišje potr-jenje.

Sprejeto.

Deželni glavar odredi nato tajno sejo, v kateri se rešijo različne osebne prošnje, in sicer:

Ko se javna seja zopet otvori, naznani zapisnikar sledeče sklepe: Prošnja Miha-ela Podbevška, bivšega hišnika na Grmu, naj se nastavi, se odstopi deželnemu od-boru z naročilom, da zadevo preišče in eventualno krivico popravi. — Prošnja dr. Derganca za brezobrestno posojilo 10.000 kron, prošnja vpokojenih deželnih uradni-kov za draginjske doklade in prošnja ravnatelja Alojzija Poljanca za vračunanje provizije v plačo se odklonijo. — Prošnja adjunkta prisilne delavnice Mulačka za napredovanje v VII. plač. razred se odstopi dež. odboru, istotako prošnje dež. usluž-bencev pri nakladi Hrovata, Femca in Zajca za definitivno nastavljenje, prošnja vdove dež. tajnika, Marije Kreč, za povi-šanje pokojnine in prošnje pazniških vdov Siard, Vrančič, Oblak, Ahčan, Pečnik in Kristan v isti zadevi. — Na porodniškem oddelku se ustanovi pravi primariat, ki se poveri profesorju dr. Alfredu pl. Va-lenti, kateremu se pri vpokojitvi vračunajo vsa leta v deželni službi. — Ustanovi se pri deželnih dobrodelnih zavodih še šesti primariat s 3200 K plače, 966 K letne akti-vitetne doklade in šestini kvinkvenijami po 200 K, ki se v penzijo vračunajo. — Prošnja dež. knjigovodstva za razpis štirih računskih praktikantskih mest se odstopi dež. odboru. — Prošnja dež. knjigovod-stva za pomnožitev osebja se na ta način reši, da se dež. odbor pooblasti, da v slu-čaju dejanske potrebe nastavi za pisarni-ške in knjigovodske, oziroma blagajniške posle pomožno osebje. — Nadalje se defi-nitivno nastavi v deželnih dobrodelnih zavodih nadstrežaja I. Markič in J. Sinko-vec, kurjača J. Rejc in F. Povše, ključav-ničar J. Južina, kurjač in ključavničar F. Jankar; strojnemu mojstru D. Verbiču in uslužbencem J. Rejc, F. Povše, J. Južina in F. Jankar se nakaže tudi službeno sta-novanje. — Prošnja vrtnarskega pomoč-nika v bolnici A. Jerli za definitivno na-stavljenje in prošnja pis. adjunkta na Grmu A. Lapajne za napredovanje v višji plačilni razred se odklonita. — Prošnja paznika A. Ogrinc za vštetje 30 službenih let se odkloni in dež. odboru naroči, da pokojnino po dejanskih službenih letih odmeri.

Seja se nato zaključuje.

× × ×

Seja 14. februarja 1912.

Deželni glavar naznani sledeča poro-čila deželnega odbora in jih odkaže pri-stojnim odsekom: o dovolitvi pobiranja 123% doklade v občini Hrenovice (fin. od-sek), o dovolitvi pobiranja nad 100% dok-lad v občini Knežak (fin. odsek), o popol-nitvi kuratorija in imenovanja stalnega ravnatelja deželne banke (fin. odsek) in o dovolitvi 150% doklade v občini Bu-kovje.

Došel je samostalni predlog poslanca Matjašiča, naj dež. odbor stopi v do-govor s hrvaško vlado glede gradbe mostu čez Kolpo pri Luščicah.

Isti predlaga, naj deželni odbor na-pravi načrt za vodovod v Sinjem Vrhu.

Nadalje je vložil posl. Piber sledeči predlog: Dež. odbor se pozivlja, da vpliva na železniško ministristvo, naj zaradi ved-

no bolj množčega se prometa razširi na državni železnici Ljubljana — Trbiž posta-jališča Zirovnica, Radovljica in Otoče v prave postaje. — Nadalje se naroča dež. odboru, naj vpliva na železniško družbo lokalne železnice Kranj — Tržič, da ustre-že opetovani prošnji občine Križe ter na-pravi prepotrebno postajo »Križe pri Tr-žiču«.

Predlogi se odkažejo pristojnim od-sekom.

Baron Apfaltrern kot poročeva-lec kmetijskega odseka poroča o

Preosnovi poduka na Grmu,

o čemer izvaja bistveno sledeče:

Deželni zbor je v XXXI. seji dne 27. oktobra 1910 na iniciativo dr. Kreka sklenil to-le resolucijo: »Deželnemu odbo-ru se naroča, da po načelih, sprejetih v poljedelskem svetu, na šoli v Grmu pre-osnuje poduk in gospodarstvo v svrhu tr-govske izobrazbe.« — Že itak precejšnje število ur za teoretične predmete na Grm-ski šoli se more zvišati le na račun prak-tičnega poduka. Vsled tega je deželni od-bor za zdaj zadostil gorenjemu sklepu s tem, da je naročil šolskemu ravnateljstvu, naj pri predmetih iz kmetijskega gospo-darstva in kmetijskega knjigovodstva, ozi-rajoč se na zadavne sklepe c. kr. polje-delskega sveta na Dunaju, upošteva tudi kmetijsko kupčijstvo. Ukazu deželnega odbora primerno se je učna tvarina izpo-polnila že v šolskem letu 1910/1911. — V XIII. seji dne 12. oktobra 1909 je deželni zbor sprejel novi statut kranjske kmetijske šole na Grmu. S tem statutom se je za si-nove kranjskih posestnikov ustanovilo 30 deželnih ustanov, in sicer 20 po 150 K za učence zimске šole in 10 po 300 K za učence letne šole. Namen teh ustanov je, učencem dajati brezplačno oskrbo in po-duk na kmetijski šoli. Ta namen se s po-delitvijo včasih doseže, včasih pa ne. Z ozirom na vedno izpreminjajoče se cene živil in drugih vsakdanjih potrebščin kaže ustanove izpreminiti v prosta mesta. Šte-vilo kmetijsko šolo na Grmu obiskujočih učencev je v zadnjih letih zelo naraslo in ne kaže prošnji enako kvalificiranih sinov kranjskih posestnikov odklanjati iz edi-nega razloga, ker ni dovolj ustanov na raz-polago; zato je treba število ustanov, ozi-roma prostih mest obstoječim razmeram primerno zvišati.

Poročevalec predlaga v imenu odseka sledeče:

Poročilo deželnega odbora se vzame na znanje. — Deželne ustanove na Grmu se izpremene v prosta mesta in se njih število zviša od 30 na 50.

Sprejeto.

Na vrsto pride,

Lovski zakon.

Poročevalec upravnega odseka posla-nec Hladnik poroča o zgodovini tega zakonskega načrta, ki ga je deželni zbor svojčas sklenil, a ga je vlada vračala in vračala, ker se nje načelom večina ni ho-tela prilagoditi. Dežel. odbor se je končno, da omogoči sankcijo tega prevažnega za-kona vladi prilagodil v toliko, da je sprejel sledeče izpremembe:

V § 8. se določa lovska upravna doba na pet let (v prejšnjem načrtu na tri leta).

V § 21., kjer je bilo preje določeno, da opravlja zakupovanje občinskih lovov ob-čina, se zdaj določa, da opravlja zakup-o-vanje politično okrajno obla-stvo.

V § 46. sta se dva odstavka izpustila. § 62. se je izpremenil tako, da je za nameravani pobjov psov in mačk odgovo-ren v gotovih okoliščinah lovska upra-vi-čene, ne pa poavbljeni lovci, kakor je bilo preje določeno.

§ 83., odstavek 3. se glasi sedaj takole: »Če tožitelju prisojena vsota ni večja kot jo je toženec pri poskusu poravnave brez vičene, ne pa povabljeni lovci, kakor zahtevo toženčev tožitelju naložiti, da po-vrne primeren del uradnih stroškov.«

Poročevalec naglašja, da se deželni odbor in upravni odsek glede drugih iz-prememb, ki jih želi vlada, ni udal in da ostanejo bistvena načela zakona, tako glede pokončevanja zajca, glede ob-činskega zakupa, uredbe odškodninskega postopanja in sploh glede pravic, ki jih morajo glede lovskih reči imeti obči-ne, nedotaknjena. Pač pa je odsek pogo-jno sprejel nek izpreminjalni predlog grofa Margherija. Odsek predlaga:

1. Načrt lovskega zakona, kakor ga je predložil deželni odbor, se sprejme iz-vzemi § 44., v katerem se v smislu pred-loga poslanca grofa Margherija določi pre-povedani lovski čas za divje koze od 15. januarja do 31. julija in za zajce od 15. fe-bruarja do 1. avgusta, toda s pristavkom »v občinah, v katerih so le ti vsled občin-skega sklepa uvrščeni med lovne živali.« — 2. Deželnemu odboru se naroča, da pri-skrbi predloženemu zakonskemu načrtu Najvišje potrjenje.

Dežel. predsednik baron Schwarz izraža zadovoljstvo vlade nad vneto, s katero hoče deželni zastop lovski zakon končno preurediti in pa nad tem, da sta

deželni odbor in upravni odsek nekatere od vlade izrečene želje upoštevala, osta-nejo pa še določbe, s katerimi se vlada ne more strinjati. Domneva, da je odsek ho-tel deželnemu zboru pridržati oblast, da zakon primerno revidira, da se bo vpošte-valo stališče vlade. Ako se pa to ne zgodi, si vlada sankcijo slejkoprej pridržuje.

Grof Margheri je mnenja, da hoče večina ustvariti nekako umetno nasprotje med veleposestvom in kmetovalstvom, to-da po njegovem naziranju se dajo interesi obojih pri dobri volji v sklad spraviti. Si-cer pa se mu zdi, da zakon ni niti tako za kmetovalstvo ugoden, kakor se slika. S tem, da se zajca uvršča med škodljive ži-vali, se ustvarja nevdzdržne razmere. Oba-rača se proti temu, da se občinskemu odboru brezpogojno prepušča lovska upra-va. Če bi se zakon nekoliko izpremenil, bi se res lahko ustvaril moderen zakon.

Dr. Lampe naglašja, da spada lov med deželno kulturo, zato stoji S. L. S. na stališču, da ima v lovski zakonodaji odlo-čevati edinole dežela. Temeljni princip za-kona je, da imej ljudstvo, ki na občinskem svetu živi, zakonito pravico o lovu odlo-čevati. Občinski odbori so po novem vo-livnem redu tako sestavljeni, da v njih res odločuje ljudstvo in vsi stanovi, občinski odbori zdaj tudi izborni postujejo, zato se zlorabe ne bodo vršile. Seveda, semtertja se bo že kaj zlorabljal, a to so nedostatk, ki so v primeri s koristijo, ki jo zakon sicer donša, malenkostni. Nekateri nasveti ve-leposetva so taki, da zanje lahko glasuje-mo, v glavnih načelih pa se ne bomo udali, zlasti ne, kar se tiče pravice občin.

Gallé in grof Margheri stavita različne izpreminjevalne predloge.

Poročevalec naglašja, da je glavna tendenca zakona ta, oprostiti se jerobstva pod lovskim zakupnikom, nekaterim iz-preminjevalnim predlogom veleposetva se akomodira, druge zavrača.

V specialni debati se nekateri izpre-minjevalni predlogi veleposetva sprejmo neizpremenjeni, drugi deloma, ostali se odklonijo. Sprejmo se predlogi odseka in zakon v celoti.

Okrožnozdravniško mesto v št. Petru.

Jaklič kot poročevalec upravnega odseka poroča o samostalnem predlogu posl. Ravnikarja, dr. Žitnika in tovarišev glede ustanovitve mesta okrožnega zdrav-nika za Pivko in košansko dolino s sede-žem v št. Petru in predlaga:

Deželnemu odboru se naroča ukreniti vse potrebno, da se mesto okrožnega zdravnika v št. Petru ustanovi.

Ravnikar prosi za besedo in iz-vaja nekako sledeče: Danes je v razpravi moj samostalni predlog, ki sem ga stavil že v lanskem zasedanju deželnega zbora. Št. Peter, kjer naj bi bival stalno zdravnik, je središče občin Košana, Knežak, Slavi-na, Št. Peter in Zagorje; dalje je ondi kri-žišče železničnih prog, vodečih v Ljublja-no, Trst, Gorico in v Reko; torej zveza za obiskovanje bolnikov ob železniških pro-gah za zdravnika pripravna. — Prebival-stvo po vaseh ravnokar imenovanih občin je zdaj navezano na zdravniško pomoč v boleznih v Postojni, Ilirski Bistrici ali pa celo v Senožečah, kamor pa imajo ljudje po več ur hoda. Govornik navaja en slu-čaj. Omenja, da bo zdravniške pomoči v navedenih občinah deležno 15.260 ljudi. Pripominja, da bi se v št. Petru lahko usta-novila tudi lekarna. Prosi, naj deželni zbor predlog sprejme, da bo ustrezno splošni želji prebivalstva navedenih občin.

Lavrenčič predlaga resolucijo, naj se ustanovi okrožnozdravniško mesto tudi za moravsko dolino.

Predlog odseka in resolucija Lavren-čičeva se sprejmeta.

Varstvo ptic in dovoljenje lova na cipe.

Hladnik kot poročevalec upravnega odseka o samostalnem predlogu poslanca dr. Zajca glede iz-premembe zakona o varstvu ptic in iz-vaja:

Dne 31. januarja 1910 je bil v 24. seji od deželnega zbora sprejet zakon-ski načrt za varstvo ptic izdelan po za-konu, veljavnem za vojvodino Koroško. Načrt je zadobil Najvišjo sankcijo dne 20. julija 1910. Ta zakon je pa pri prebivalcih ljubljanske okolice našel mnogo odpora, ker zabranjuje loviti cipe, ki ob jesenskem času v velikih množinah pridejo na ljubljansko bar-je, kjer so jih od nekdaj lovili in pro-dajali. Ker bi prepoved loviti cipe prav nič ne pripomogla, da bi se te ptice va-rovale, kajti na svojem daljnem poto-vanju pridejo v Italijo, kjer te in tudi druge ptice love, zato je pristal upravni odsek na predlog poslanca dr. Zajca in sklenil predložiti zakon o varstvu ptic, po vladni predlogi predloženi de-želnemu zboru kranjskemu dne 30. marca 1908 (kot priloga 65.), le da je v dodatku A izpuščena »cipe«, kate-ro je tedaj odslej dovoljeno loviti, v dodatku B pa »vodomec« ali »ribič« (Eisvogel), katerega je torej prepovedano loviti.

Upravni odsek predlaga:

1. Visoki deželni zbor skleni pritruditi zakonskemu načrtu o varstvu ptic po priloženi vladni predlogi iz l. 1908. 2. Deželnemu odboru se naroča, da prisrbi temu načrtu Najvišjo sankcijo.

Ravnikar predlaga, naj se sprejme med ptice, ki uživajo varstvo, tudi kanja (Mäusebussard), ki je koristna žival.

Margheri izraža isto željo.

Sprejme se predlog odseka in resolucija Ravnikarja (z glasovi S. L. S. in veleposestva, ker poslanci narodno-napredne stranke sploh niso navzoči).

Most čez Kolpo pri Gribljah.

Jaklič poroča o samostalnem predlogu poslanca Matjašiča in tovarišev glede zgradbe mostu čez Kolpo pri Gribljah in predlaga v imenu upravnega odseka sledeče:

Deželnemu odboru se naroča, naj nemudoma poizve za mnenje hrvatske vlade glede zgradbe mostu v Gribljah, posebno z ozirom na primeren prispevek k zgradbi in naj po vsebini odgovora, ki ga sprejme, ukrene, kar je nadalje potrebno.

Matjašič priporoča predlog in ga utemeljuje. Most čez Kolpo pri Gribljah je z gospodarskega stališča jako potreben, ker bi po njem šel tudi promet iz Hrvaške k nam, kajti nova belokranjska železnica se bo tako zgradila, da bodo Hrvatje hodili čez ta most, ako se zgradi, k nam na gradaški kolodvor in ne na kolodvor, ki bo na hrvaški strani, ker se jim bo s tem pot od treh ur skrajšala na poldrugo. Predlog se sprejme.

Cesta Polšnik - Litija.

Povše poroča v imenu upravnega odseka občine Polšnik, ki prosi, da se vendar že tudi za ta del okrajne ceste, ki veže celo pogorje Kumskega z Litijo, tako popravi, oziroma preloži in uredi, da bo omogočeno kmetovalcem svoje poljske in gozdne pridelke zvažati na itak oddaljeno železniško postajo.

V imenu upravnega odseka stavi sledeči predlog:

Prošnja se izroča deželnemu odboru v rešitev z naročilom, da po deželnem tehniki preiskuje in prouči ne le razmere te ceste, ampak sploh ondotnega pogorja, da se ondotne sedaj v silno slabem stanju nahajajoče se ceste zboljšajo, ter da uporabi ves svoj vpliv tudi na Litijski okrajni cestni odbor, da za to pokrajino bolje skrbi in brez odloga popravi osobito okrajno cesto — Litija — Polšnik — Brezovo — Mirna.

Utemeljeval pa je poročevalec ta predlog z dokazi, da se na tej okrajni cesti nahajajo silne strmine, ki imajo do 30 odstotkov; sploh je skoro vsa cesta nepretrgoma tako strma, da za more par konj ali volov pač zelo male tovore premagati, tako da stane odvažanje, oziroma privajanje raznih potrebščin neverjetno mnogo in da kmetovalec za svoje pridelke kaj malo izkupi, ker odpade na strošek za prevoznjo zaradi groznih cest precejšnji del izkupila za blago. Pri tem trpi torej sploh gospodarstvo cele ondotne pokrajine, ljudje in živina se muči; zaradi neverjetno zanemarjenih cest ne pohaja tudi kupec teh vasi, zato je go nižja kakor jo dobivajo producenti za svoje blago v krajih, preskrbljenih za svoje blago v krajih, preskrbljenimi z dobrimi cestami. Ni čuda, da se kmetško ljudstvo na tem pogorju vzlic izredni marljivosti ne more pomoči do blagostanja. Če je kje treba nujne od pomoči takih res za to stoletje naravnost sramotnih in neznanskih cest in potov, je gotovo celo pogorje Podkumsko in zato naj deželni odbor ne odlaga obrniti svoje oko na ta zanemarjeni, res zapušteni del naše dežele. Res je, da bo treba veliko denarja v to, morda stotisoč in več kron, vzlic temu pa ne sme ostati ta del dežele pozabljen; dovolj je ondotno ljudstvo trpelo doslej. Zato ni odlagati z delom, katero bo tudi to pokrajino zvezalo s svetom in tako pospešilo boljši razvoj gospodarstva. Če kje, je tu upravičena tudi državna podpora in s to bo deželnemu odboru omogočeno izvesti ceste pravilno za celo to pokrajino. Za najnujnejše pa velja, da se sedanja okrajna cesta uredi in naj deželni odbor z zdatno deželno subvencijo podpira okrajni cestni odbor, da se brez odloga ta cestna proga uredi.

Gospodarska šola.

Dr. Krek poroča o poročilu finančnega odseka, ki se tiče predloga dr. Kreka in tovarišev, da se ustanovi v Ljubljani Gospodarska šola za kmečke mladeniče.

Namen te gospodarske šole (o ko je ustrojeno že v 37. številki našega lista poročali) je, da podaja kmečkim

mladeničem ono splošno kmetijsko izobrazbo, ki jim je potrebna za obisk specialnih šol. Vzbuja naj zanimanje za nadaljnjo izobrazbo, goji razumevanje gospodarskega in javnopravnega življenja ter vzgaja mladeniče za zavestne člane avtonomnih zastopov. — »Gospodarska šola« naj bi trajala od 1. novembra do 31. marca vsakega šolskega leta. Pogoji za vsprejem v šolo je neomadeževano življenje, dovršena ljudska šola in dopolnjeno 16. leto starosti. Za sprejem v »Gospodarsko šolo« plača vsak slušatelj 5 K vstopnine, toda nikake šolnine. — Učni načrt obsega slovenski jezik in spisje (prva dva meseca po 6 ur na teden), računstvo in knjigovodstvo (6 ur na teden), domoznastvo (2 uri na teden), ustavo in upravo (prva dva meseca po 8 ur, zadnje tri mesece po 2 uri na teden), kmetijstvo (14 ur na teden), trgovsko in obrtno pravo (zadnje tri mesece po 4 ure na teden), civilno in kazensko pravo (zadnje tri mesece po 4 ure na teden).

Poročevalec predlog utemeljuje in naglašja, kako je kmečkemu ljudstvu v današnjih razmerah poleg specifičnega strokovnega znanja treba tudi splošne izobrazbe, poznavanja narave v najširšem pomenu besede, socialne vede, politične izobrazbe, komercialnega znanja itd. Naša zbornica, to se pravi, njena večina, ima zmisel za to, pa tudi naše ljudstvo je že tako napredovalo, da važnost takega poduka čuti in se zaveda njegove potrebe. Kako zabraniti zapuščenje rodne grude, kako produktivnost kmečkega stanu povzdigniti, kako ga okrepiti, to je vse s tem problemom v zvezi. Prosi zbornico, da sprejme predlog odseka, ki se glasi:

1. Deželnemu odboru se naroča, naj jeseni letošnjega leta ustanovi »Gospodarsko šolo« po priloženem načrtu. — 2. Deželnemu odboru se dovoli v ta namen kredita 3000 K.

Kobi ima proti predlogu nekaj pomislekov. Dozdeva se mu, da šola na Grmu in kmetijski tečaj za zdaj še zadostujejo. Pri tej priliki pa smatra potrebno zavrniti posl. Lenarčiča, ki je v svojem govoru v bugetni debati dejal, da so njegovi, Kobijevi, hlevi prazni. Jaz imam v svojih hlevih 33 glav konj in 48 goveje živine, mislim, da to ni nobena praznota. (Veselo.) — Jarc: Je z liberalnimi očali gledal! V priloženem načrtu za »Gospodarsko šolo« vidim tudi veliko paragrafov. (Veselo.) Čem menj se kmet s paragrafi peča, tem bolj zanj. Ko je dr. Tavčar spisal »Pravnik«, takrat je bilo največ pravd. (Ponovna veselost.) Kmetje so »Pravnik« brali in se še bolj pridno tožili. Sicer pa stavlja resolucijo, naj se pouk na ljudski in ponavljalni šoli preosnuje, da se utrdi zmisel za kmečke potrebe in veselje do kmečkega stanu. (Odobranje.)

Predlog finančnega odseka se sprejme z vsemi glasovi, istotako resolucija Kobijeve.

Odškodnina za zgradbo kanalov.

Dr. Žitnik poroča v imenu finančnega odseka o svojem samostalnem predlogu glede odškodnine za zgradbo kanalov (ki smo ga v našem listu že doslovno objavili) in priporoča sledeči predlog odseka:

1. C. kr. osrednja vlada se nujno naprosi, da za zgradbo kanalov v Galiciji, Sleziji, Češki, Moravski in Nižji Avstriji dovoli deželi kranjski primerne odškodnine. 2. Deželnemu odboru se naroča, da sestavi vodnogospodarski program za daljšo vrsto let in zahteva od c. kr. vlade stalne državne podpore. V ta program se sprejmejo tudi električne centrale na vodne sile. Sprejeto.

Interpelacija bivšega poslanca Ribnikarja glede plemenskih praščev.

Deželni glavar izroči deželnemu odborniku grofu Barbotu interpelacijo bivšega poslanca Ribnikarja, v kateri slednji izvaja, da je dežela kupila več plemenskih praščev na Nemškem, pri čemer je živinski nadzornik Legvart samo za potnino zaračunal 1600 kron, tako da je en prašč stal deželo nad 400 kron, nedavno pa je interpelant iz nekega strokovnega lista na Dunaju izvedel, da dežela te drage prašče prodaja iz dežele. Vpraša, kaj misli gospod deželni glavar zoper to ukreniti?

Grof Barbo izvaja med splošno veselostjo, da sta on in nadzornik Legvart z ozirom na veliko narodno - gospodarsko važnost te zadeve svojčas sama odpotovala v Nemčijo in tam nakupila plemenske prašče. Potni stroški za gospoda nadzornika pa niso znašali 1600 K, ampak le 362 K 61 vin. Ko so pa plemenski praščiči nekega večera, ko je bila deželna blagajna že zaprta, dospeli po povzetju v Ljubljano, je gospod nadzornik Legvart, da bi te

dragocene živali ne čakale na kolodvoru, povzelo transportne in carinske stroške v znesku 1600 K sam založil, nakar se mu je dotični znesek od deželne blagajne po različnih formalitetah nekako po 6 tednih povrnil. (Velika veselost.) Kar pa se tiče prodaje praščev iz dežele, nad katero se gospod interpelant pritožuje, je c. kr. kmetijska družba res inserirala tozadevno anonso v nek dunajski strokovni list, a pri tem se ni šlo za one v Nemčiji kupljene, 2-3 leta stare plemenske prašče, ampak že za njihove potomce, 2-3 mesece stare pujske. (Burna veselost.) Zelo razveseljivo dejstvo je, da je naša dežela že vstanu plemensko praščje potomstvo eksportirati, kakor je hvalevredno, da je c. kr. kmetijska družba s to anonso svetu razodela, kako zelo se je že plemenska praščjereja pri nas povzdignila. Vsled tega sodim, da g. deželni glavar zoper to ne bo ničesar ukrenil. (Velika veselost.)

Seja se zaključí.

AEHRENTHAL.

Grof Aehrenthal umira. Njegovo moči rapidno padajo. Le malokrat se zave. Dihanje se vzdržuje na umeten način. Zavziva zgolj šampanjske pille. Vsi, ki so okoli njegove postelje, so bili globoko ginjeni, ko je bolnik v trenutku zavesti izgovoril besede: »Im Glück nicht jubeln, im Sturme nicht zagen.« (V sreči se ne prevzeti, v viharju ne omahovati!)

Delegaciji se vsled bolezni Aehrenthalove ne moreta sklicati, oziroma ni mogoče določiti termina. Glede nasledstva nima baron Burian nobenega upanja več, da postane Aehrenthalov naslednik. Največ šans imata bivši poslanik v Peterburgu grof Berchtold in pariški poslanik grof Szecezen.

DEŽELNI ZBORI.

Dalmatinski sabor bo vsled opozicije stranke prava najbržeje odgođen ali zaključen. — Predarlski deželni zbor je dovolil subvencije za povzdigo čipkarstva. — V moravskem deželnem zboru je pri debati o lovskem zakonu prišlo do burnega spopada med socialnimi demokrati in nemškimi agrarci. — V slezijskem deželnem zboru so se Poljaki in Čehi združili in obstruirajo. — Spravna akcija med Čehi in Nemci napreduje in je upanje, da se poslanci saj v finančnih in socialnih stvareh zedinijo.

POLOŽAJ NA OGRSKEM.

Grof Andrassy je izjavil, da po njegovem mnenju nikakor ni mogoče, da bi se sklenil med vlado in opozicijo mir, ker je ministrski predsednik grof Khuen s svojim včerajšnjim govorom v zbornici opozicijo le razžalil.

Košutova stranka je nejevoljna, ker se je grof Khuen v svojem govoru iz nekaterih državnopravnih zahtev grofa Andrassyja glede na armado norčeval.

Justhova stranka je seveda za nadaljevanje opozicije ali pravzaprav tehnične obstrukcije in upa, da se ji zdaj tudi Košutova stranka brezpogojno pridruži.

NEMŠKI PARLAMENT.

Razdor v nacionalnoliberalni stranki je čezdalje hujši. Značilno je, da je voditelj stranke, Bassermann, ki je glasoval za Bebla in za Scheidemanna, dobil od nacionalnih liberalcev iz Eisenacha pismo, v katerem je bila svilnata vrstica in besede: »Če se tega pravilno poslužite, se bo politični položaj razjasnil.« Brezdvoma je, da bo nacionalnoliberalna stranka razpadla ali pa se bo moral Bassermann odločiti za drugo taktiko. Kako se bo položaj razvil, se bo pokazalo čez en mesec, ko se izvoli definitivno predsedstvo za državni zbor.

15. t. m. se je nadaljevala proračunska debata. Socialni demokrat Frank se je izrazil proti klavitiškemu politiki. Angleški proletarijat bo izvojeval mir in prisilil angleške državnike, da se sporazumejo z Nemčijo. Sicer pa je izjavil, da je veselo znamenje, če je socialna demokracija prevzela odgovornost za poslovanje državnega zbora. (Frank je revizionistiškega mišljenja.) — Speck, član centra, je izjavil, da je čudno, da vlada zopet zahteva pomnožitev armade in mornarice. Kar se tiče notranjega položaja, stoji njegova stranka na stališču, da se ne smejo moči ljudskega zastopstva tratiti v strankarskem boju, ampak je treba vršiti pozitivno delo. — Konservativec grof Westarp je izjavil, da socialni demokraciji ne prizna pravice zastopati državni zbor, ker noče izpolnjevati svojih konstitucionalnih dolžnosti nasproti monarhu. Liberalne stranke delajo samo pot socialni demokraciji. (Nemir pri liberalcih.) Izid volitev v predsedstvo se mu zdi slabo znamenje. — Državni kancler pl. Bethmann-Hollweg izjavi, da o notranji politiki ne bo govoril. Kar se tiče angleško-nemškega razmerja, se bodo spravna pogajanja nadaljevala. (Bravo-hlici.) — Govoril je še nacionalni liberallec Junk. Prihodnja seja v petek.

Z BOJIŠČA.

»Neue Freie Presse« poroča, da je general Caneva v Rimu izjavil, da je prodiranje v notranjost Tripolisa nemogoče in izključeno, da je torej treba vojsko drugod odločiti. Vlada je taktiko Caneve odobrila. — »Avanti« pa poroča, da se je začel že nov armadni ekspedicijski zbor 40.000 mož v Neaplju vkrcovati, da odide v Tripolis. — Neznanci so položili v vojaško intendaturo v Tripolisu tri dinamične bombe. Dokaz, kako so Lah med Arabci priljubljeni. — »Tribuna« dementira vest, da bi se bili Lah v Jemenu izkrcali. — Turška vlada je izgnala iz Soluna, nekaj sumljivih Lahov.

NEMIRI V ALBANJI.

Med Djakovarom in Pečjo je arnavtska četa napadla vojaški oddelek in ubila dva vojaka.

KITAJSKA REPUBLIKA.

Dr. Sunjatsen je odložil predsedstvo republike in narodnemu zboru v Nankingu priporočal, naj izvoli za predsednika Juanšikaja, ki ga je bivša dinastija imenovala za predsednika republike. Volitev se vrši danes. Ako bo Juanšikaj res izvoljen, znamo kaj doživeti, ker mož je velik diplomat in energičen človek, ki se mu bo morebiti posrečilo napraviti red. Sicer pa za njegove načrte nihče ne vé.

Kitajska vlada je poslanike vevlasti pozvala, naj republiko priznajo. Naznaila je obenem, da ostanejo dosedanji diplomatski zastopniki Kitajske v inozemstvu tudi poslej na svojih mestih. Vevlasti se še niso odločile, kakšno stališče zavzamejo nasproti novi republiki, ki bo morala na priznanje pač še nekaj časa počakati.

Štajerske novice.

Š Liberalci bodo svojo izdajalsko politiko napram obstrukciji v štajerskem deželnem zboru nadaljevali; to naznanjajo v »Sl. N.« od 10. t. m. Pa zakaj? Zato, ker med slovenskimi zahtevami, ki so našete v oklicu naših poslancev, ni navedena tudi zahteva po slovenskih meščanskih šolah. Radi tega, ker v oklicu niso našete vse slovenske zahteve, ki so itak dovolj znane, ampak samo nekatere in je to označeno z itd., pa vam vprizarjajo zdaj ti možakarji najgršo kampanjo proti našim poslancem. Če se tem ljudem ne meša, potem res ni nobenega norca več pod solncem.

Š Nevedni Wastian. V ned. je govoril na nekem shodu v Mariboru poslanec Wastian. Delal se je silno važnega in o vseh zadevah poučenega, a mož niti ne ve, kdo je deželnega glavarja namestnik. Pravil je mariborskim purgarjem, da je deželnega glavarja namestnik dr. Benkovič, medtem ko pri nas vsak otrok ve, da je dr. Jankovič. Vsaj uredništvo »Montags-Zeitung«, ki poroča o tem shodu, bi bilo lahko rešilo Wastiana te blamaže.

Š Bolniško podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu. Še pred nekoliko leti je bil slovanski dijak v Gradcu sam sebi prepuščen; nihče se ni brigal zanj v slučaju bolezni, nihče mu ni pomagal. Leta 1896. se je ustanovilo v Gradcu bolniško podporno društvo za slovenske visokošolce, ki je pod nadzorstvom akademičnega senata graškega vseučilišča. Po pravilih tega društva zdravijo društveni zdravniki člane brezplačno, zdravila jim pa plača društvo. V bolnišnici imajo v 2. razredu za dva tedna vso oskrbo, ako morajo ostati dalj časa, plačajo samo 3 K na dan namesto 7 K. Denarne razmere ne dopuščajo, da bi moglo društvo v tem oziru vselej primerno podpirati visokošolce, zato prosimo vse one, ki jim je do zdravja in napredka slovenskega dijaka v Gradcu, da nam z denarno podporo prispejajo na pomoč. Darovi naj se pošiljajo na naslov: Kranken-Unterstützungsverein slavischer Hochschüler in Graz, Universität. — Prosimo i druge časnike, da ponatisnejo ta poziv. — Prof. dr. M. Murko, tč. podpredsednik. G. Čremošnik, tč. glav.

Š Veliki živalski in kramarski sejem se vrši dne 24. svečana t. l. v Kozjem. Sejmari se opozarjajo na novo mostno tehtnico, katera bo ta dan brezplačno na razpolago. Vstop v sejmišče za živino je vstopnine prost. Ker je pričakovati ogromno število lepe živine, se kupci uljudno vabijo.

Š Volk v Dobjem pri Planini. Volka je videl lovec g. Miha Terzan pod Brezjem v občini Dobje. Priklatil se je najbrže iz Pohorskih gozdov.

Š Nesreča v Eggenbergu. Pri stavbi neke hiše v Eggenbergu je spravljalo 10 delavcev in 1 polir neko kamnito ploščo za stopnice, ki je tehtala kakih 6 meter-skih stotov, po stopnicah v tretje nadstropje. Med drugim in tretjim nadstropjem se je udril ogrod, ki je bil iz varčnosti za tako težo veliko preslabo narejen, in vse skupaj je padlo v globočino. Širje delavci in polir so težko ranjeni in imajo deloma vsi zdrobljene roke in noge; pa tudi ostali so dobili vsi več ali manj težke poškodbe.

š Poročili so se v Celju davčni asistent ž. Jernej Videnski z gđno. Malči Skrabarjevo; v Mozirju g. Anton Miklavc, posestnik in izdelovatelj sodavice, z gđno. Marijo Paher; v Dolu pri Hrastniku pa g. Fr. Pekar, posestnik in gostilničar, z gđ. Tončko Kusterjevo iz Hrastnika.

š Morilka svojega moža pomiloščena. Posestnica Julijana Kmetič iz Razvanj, ki je bila pri porotni obravnavi dne 15. decembra 1911 v Mariboru zaradi zavratnega umora, izvršenega na svojem možu, obsojena na smrt na vislice, je pomiloščena. Smrtno kazen so ji izpremenili v dvajsetletno ječo.

š Najden mrtič. V bližini Dogoš so našli mrtvo žensko truplo. Spoznali so ga za neko žensko, ki je doma iz St. Janža na Dravskem polju.

š Za župana v Dogošah je izvoljen vrli in ugledni mož g. Peter Kreitner.

š Smrtna kosa. Umrl je včeraj, 15. t. m., ob 3. uri zjutraj v Celju vpokojeni učitelj g. Ignacij Cizelj. Služboval je pred svojo vpokojitvijo dolga leta na Vranskem v Savinjski dolini.

š Sodniški izpit je napravil g. dr. Fran Kovča, avskultant pri c. kr. okrajni sodnji v Celju.

š Sv. Rupert v Slov. goricah. Pri nas se vrši v nedeljo, 18. t. m. po verčenicah v Kranjčevi gostilni šuh Slovenske Kmečke Zveze. Govori poslanec Roškar.

š Slovenci na Muti imajo na pustno nedeljo veselico. Začetek ob 3. uri popoldne. Dobiček je namenjen za uboge otroke slovenske šole.

š Celjsko godbeno društvo ima redni letni občni zbor dne 22. svečana t. l. ob 8. uri zvečer v čitalniški knjižnici v »Narodnem domu«.

Dnevne novice.

— Goriški deželni zbor v soboto ne bo imel seje, ker se v Gorici mudi ministerjalni tajnik dr. Viljem Alter von Waltrecht, ki je odposlan v Gorico, da v pravnem odseku prisostvuje razpravam o novem vodoparnem zakonu. Prva seja odseka bo v petek, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne. Dokler ta predmet ne bo končan, zbornične seje ne bo.

Milijonski dar škofa Posilovića. Včeraj je izšla slavnostna izdaja »Katoliškega lista«, ki prinaša razdelitev daru zagrebškega nadškofa Posilovića v skupnem znesku 1.646.500 K. — Od te svote dobi 500.000 K katoliška gimnazija, 200.000 K v cerkvene svrhe, 50.000 K dobi nadškof Stadler za bosanske cerkve, po 20.000 K Cirilo-Metodski zidari, Leonova družba, konvikt v Pazinu in umetniško društvo v Zagrebu, 25.000 K Ciril-Metodova družba za Istro, 40.000 K za medicinsko fakulteto, po 10.000 K jugoslovanska akademija, zagrebško »Pijevo društvo« in »Bogoslovna smotra«; po 5000 K »Matica Hrvatska«, društvo sv. Jeronima, »Kolo«, društvo rokodelskih pomočnikov in gasilno društvo, 4000 K akademskemu podpornemu društvu, po 3000 K delavskemu društvu in krščanskemu socialnemu delavstvu, po 2000 K pevskemu društvu »Sloga« in »Vijenac«, društvu hrvaških častnikarjev in podčastniškemu društvu. Poleg tega so določene še večje in manjše svote za razne dobrodelne namene.

— Na adresu kritikov nedelavcev je napisala »Soča« to-le povsem opravičeno lekcijo, ki za marsikoga velja: Naj si zapomnijo enkrat za vselej vsi kritikastri in oštarijski politiki, da za delo treba ljudi. Par ljudi ne zmore vsega. Tako je pri nas na Goriškem, tako pa tudi drugod... Ali ljudi ni, delavnih in odločnih mož...! Joj, »kuntšnih« je polno, z nasveti za 5 košev vsak! Takih smo imeli in jih še ima, mo obilo. Zabavljavec ne manjka; delavcev ni! In tisti, ki je delal in dela čez svoje mere, tisti — pa naj se imenuje tako ali tako —, ki se je žrtvovali se je trudil za tri, štiri, tisti ne sme računati na kako priznanje, na kako prijazno besedo; na tistega pljuva vsak zaletel in mu daje imena, za katera bi zaslužil mazila, katero lahko sam uganem...! Politično delo je trdo, ne-hvaležno. Ze umevno po tem, da se mu izogiblje marsikdo, ki bi deloval le, če bi bilo vse lepo urejeno in uglajeno, brez težav in žrtev. Potem bi jih ne manjkalo. Ali, dokler je tako, kakor je, ostane pot naše politike trnjeva. Kdor je stopil nanjo, naj bo pripravljen, a se obode.

— Ljudsko šolstvo. Okrajni šolski svet za ljubljansko okolico je na mesto obolelega učitelja Izidorja Smoleta imenoval šolsko praktikantino Ano Mandelj za suplentino v Dev. Mar. v Polju.

— Demonstracije proti zagrebškemu vseučiliškemu rektorju dr. Domcu. 15. t. m. vpriporili dijaki na vseučilišču o priliki neke promocije. Ob njegovem govoru so demonstrativno zapustili dvorano in mu klicali »abzuga«.

Konferenca za novomeški dekanat. Dne 19. t. m. bo ob 11. uri popoldne važna konferenca za novomeški dekanat, h kateri se vabijo vsi gg. duhovniki. Konferenca se vrši v dvorani »Marijine družbe« v Novem mestu pri oo. frančiškanih.

Iz Gorlj. V nedeljo so se postavili fantje »Bralnega društva«. Igrali so domačo igro »Dimeža«. Dvorana je bila natlačeno polna, da, prepolna! Igrali so izborno, vsak je rešil svojo nalogo prav dobro. Vsi smo bili zadovoljni. — 18. t. m. ob treh pop. bo predaval v dvorani g. Terseglav. Pridite, zlasti možje in fantje, v obilnem številu!

— **Nevarno je obolel** vpokojeni župnik g. Valentin Jakelj v Lahovičah pri Cerkijah. Priporoča se sobratom v memento.

— **Poroka.** V Lukovku pri Trebnjem se je poročil dne 12. februarja t. l. trgovec g. Jakob Gabrijel, član trebanjskega telovadnega odseka Orla, z gospico Tilko Mikličevo, članico Marijine družbe, in je ob tej priliki daroval »Slovenski Straži« in telovadnemu odseku po deset kron — Bog mu bodi plačnik! Gospodu ženinu in njegovi nevesti najiskrenejša zahvala! Bog ju ohrani srečna še mnogo, mnogo let!

— **Požar.** Na Suhi pri Labodu se je 14. t. m. ob 7. uri zvečer prikazal rdeči petelin na poslopju g. viteza pl. Opoltzer, kateremu je zgorelo ogromno veliko krme in slame z vsemi gospodarskimi stroji. Brizgalnica ni nobena prihitela radi pomanjkanja vode v bližini zgoralega poslopja. Vsa rogata živina, 35 komadov, in 5 konj je bilo rešenih. Bliznja poslopja so bila v veliki nevarnosti, ker so iskre letele na bližnje strehe kakor iz hlapeče lokomotive. Škoda je ogromna.

— **Drugi avstrijski dreadnought**, ki bo nosil na cesarjev ukaz ime velikega junaka pri Visu, »Tegetthoff«, je 151 m dolg, 27'3 m širok in ima 20.000 ton. Gonili bodo tega velikana štiri turbinski stroji, ki bodo imeli skupno 25.000 konjskih sil. Njegova hitrost bo znašala nad 20 morskih milj na uro. Topov bo dobil »Tegetthoff« ravno toliko, kot jih ima »Viribus Unitis«, in sicer: 12 težkih topov po 30'5 cm, ki bodo uvrščeni v 4 triplostolpe, dalje bo imel 12 topov po 15 cm, 18 po 7 cm, 2 brzostrelna topova po 47 mm, 2 mitralezi po 8 mm in 2 topova po 7 cm za na kopno. Razun te ogromne armacije bo imel še tri prostore za izstreljevanje torpedov, in sicer na vsaki strani jedno in tretjo na koncu. Notranja uprava bo odgovarjala popolnoma vsem zahtevam, katere se stavljajo danes na moderne vojne ladje. Kakor »Viribus Unitis«, tako bo imel tudi »Tegetthoff« po vseh prostorih kurjavo na par, peči za kruh peči istotako na par, imel bo tudi hladilnice itd. Da se je tudi v higijeni oziroma ustreglo vsem zahtevam, je samoobsebi umevno. V morje bo spuščen »Tegetthoff« glasom cesarjevega odloka dne 21. marca.

— **Umrl je** v Kropi posestnik g. Michael Ravnik. Pogreb bo v nedeljo, 18. t. m., ob 8. uri zvečer. Blag mu spomin!

— **O utopljenju v Soči** se poroča iz Gorice sledeče: Redar, ki je zasledoval pretekli petek begunca, je včeraj v mrtvašnici v Ločniku spoznal v mrliču onega, ki je na begu skočil v Sočo. Spoznal ga je po obrazu in obleki. Na nogavicah in spodnjih hlačah ima mrlič vžite črke F. V. iz Stajerskega; utopljenec je eksternist gimnazijec F. V. na ljub. viš. gimnaziji, star 19 let. Če bi bila dognana njegova identiteta poprej, bi ga bili gotovo cerkveno pokopali, ker ga ni smatrati za samomorilca. Nastane pa vprašanje, v kateri družbi je prišel v Gorico? Ni bil morda on zapeljan od svojega spremljajočega tovariša?

— **Mlad hudobnež.** Med šolarjema 12 letnim Jernejem Šubicem gostačevim sinom iz Sapa in ravno toliko starim Matevžom Skubicem, pastirjem v Sinjgorici je nastal na potu iz šole prepir; Šubic in Skubic sta se jela eden drugega zmerjati, kar je slednjega tako vjezilo, da je nad mostičku med Blatno, Brezovico in Sinjgorico pahnil Šucica v dva metra precej širok graben; ker pa fant ni plavanja vešč, bi bil gotovo utonil, da mu niso drugi otroci na pomoč prišli. Eden od teh mu je pomolil palico, katere se je oprijel, in so ga tako z združenimi močmi potegnili na suho.

— **Vojaške stvari.** 19. pešpolk nadvojvoda Fran Ferdinand ostavi Dunaj prihodnji mesec in se nastani po bataljonih v Sežani, Tolminu in Kobaridu.

Ljubljanske novice.

Iz V nedeljo zvečer naj naši somišljeniki s svojim obiskom počaste prvo veselico naših trgovskih sotrudnikov, ki se vrši v »Ljudskem Domu«. Privrkat stopajo organizirani naši trgovski sotrudniki v javnost, zato je dolžnost našega občinstva, da jih vzpodbudi k nadaljnjemu delu. Zato v nedeljo zvečer vsi v »Ljudski Dom«!

Iz Za predpustnico »Ljubljane«, ki se vrši jutri zvečer ob pol 9. uri v veliki dvo-

rani »Uniona«, so se razposlala vabila na imena. Ker so se pri razpošiljanju vrinile nekatere pomote in netočnosti, prosimo one prijatelje »Ljubljane«, ki pomotoma vabila niso dobili, naj to blagohotno jutri popoldne naznanijo uredništvu »Slovenca«.

Iz Važna pevska vaja moškega zbora »Ljubljane« je danes ob 8. uri zvečer. Prosim točne in polnoštevilne udeležbe! — Pevovodja.

Iz Obiskovalcem tečaja S. K. S. Z. za spoznavanje umetnin se prijavlja, da je ravnatelj deželnega muzeja v nedeljo po svoji odsotnosti zadržan in da torej predavanje 18. februarja odpade.

Iz Za mestno delavstvo. Dočim so bili magistratni svetniki tako srečni, da so dobili že pred meseci draginjske doklade, mestno delavstvo v elektrarni, pri mestnem vodovodu in v klavnici še do danes ni dobilo izplačanih draginjskih doklad. Taki so »prijatelji ljudstva« na mestnem magistratu. Tistim, ki bi najbolj potrebovali draginjske doklade, odlašajo in odlašajo z izplačevanjem! Opozarjamo na to g. župana, ki naj vendar podreza, da delavstvo draginjske doklade takoj dobi izplačane. Ali hočete zopet čakati na ropotanje v prihodnji seji občinskega sveta?

Iz Novi kapelnik »Slovenske Filharmonije«. Kakor javlja tržaška »Edinost«, postane kapelnik »Slovenske Filharmonije« dosedanji kapelnik tržaške vojaške godbe g. Teply. »Triester Zeitung« piše o g. Teplem: »Osobito njegovi simfonični koncerti so bili prireditve, ki so daleč presegle naloge vojaške godbe. Neutrudna pridnost, požrtvovalno delovanje in resno umetniško stremljenje so tudi donášali svoj uspeh. Teply, ki je svoje dopuste uporabljal za študijska potovanja (Baireuth, Monakovo, Drazdani, Pariz, Dunaj itd.), se je razvil v odličnega dirigenta, tako da je njegova preselitev za ljubljance velik dobiček, za nas pa velika izguba.«

Iz Tatvina v čevlju. Te dni je prišla v Ljubljano neka 20letna služkinja iz Spod. Štajerja ter se nastanila, dokler ne dobi službe, v »Zavodu sv. Marte«. Ponoči je pa vstala in ukradla zavodovi kuharici 6 kron 40 vin. Ko je oškodovanka zjutraj denar pogrešila, je pri navedeni preiskala obleko, kar je pa bilo brezuspešno. Naposled je pogledala še v osumljenčin čevlje, kjer je našla ves svoj denar in si ga pridržala.

Iz Občni zbor »Podpornega društva mestne policijske straže ljubljanske« se je vršil dne 14. t. m. popoldne. Iz tajniškega poročila posnemamo, da ima društvo 69 rednih članov; podpornega ali ustanovnega žal nobenega. Odbor se je zavzemal v tekočem letu edino le za stanovske interese in že dosegel nekaj uspehov. Kako marljivi so bili člani in odbor štedljiv, je razvidno iz tega, da ima to novo društvo, za katerega ustanovitev je bilo 94 K 40 v. stroškov, že sedaj, ko bo doživelo eno leto šele 1. maja t. l., 829 K čistega denarja, ki je plodonosno naložen in se bo do svoje čase začel deliti oboelim članom. Z ozirom na blag in človekoljuben namen je želeli društvo zaželenega razviti.

Iz Navihan goljuf. Včeraj popoldne je prišel v barako pri Dolenjskem mostu nek neznani človek ter rekel prodajalki Jožefi Trtnikovi, da je njena gospodinja rekla, naj mu da steklenico žganja. Ker Trtnikova tega ni verjela in mu žganja ni hotela izročiti, jo je močno udaril po obrazu, potem razbil steklenico brinjevca in odšel proti Hradskega vasi. Na poznejšo ovadbo je policija takoj storila potrebne korake, toda nasilneža ni mogla izslediti. Navedenec je velike postave, okoli 40 let star, črnih brk, črne prstrižene brade, črnih las in je imel na kamolcu raztrgan suknjič. Pripadal je delavskemu slojem.

Iz Tatvina v vlak. Ko se je včeraj popoldne z vlakom peljal trgovec Jožef Lavrič, je med vožnjo opazil, da mu je iz žepa izginila denarnica, v kateri je imel 30 kron denarja. Tatvine je sumljiva neka neznana ženska, ki je pripovedovala, da gre k nekemu odvetniku v Ljubljano zaradi neke pravde. Ko je Lavrič tatvino opazil in to povedal drugim sopotnikom, je osumljenka na Ježici izstopila in naglo odšla.

Razne stvari.

Neljub dogodek pri pogrebu. V Pragi je bil dne 15. t. m. popoldne pogreb gledališke igralkke Rite Enders, ki se je ustrelila na cesti. Ko so pogrebci zapuščali pokopališče, je neka ženska označila urednika lista »Hlas Naroda« za onega inženirja, zaradi katerega se je igralka usmrtila. Kljub temu da je častnikar izjavil, da ni dotičnik, je planilo okoli 200 žensk nanj in ga hotelo natepsti. Posredovati je morala policija, ki je urednika osvobodila.

— Usreliš se je v Novem občinski blagajnik Perakovič, ko je revizija dognala krog 2000 K primanjkljaja.

Gimnazijski ravnatelj izvršil samomor na grobu svojega sina. V Peter-

burgu se je ustrelil gimnazijski ravnatelj Iglicki na grobu svojega sina, ki je bil ob priliki vseučiliških nemirov leta 1910. ustreljen.

Potres. Iz Soluna poročajo: Okolu škorkove so čutili močan potres. Mnogo hiš je močno poškodovanih.

Uvedba detektivov v finančni službi. Iz Solnograda poročajo: Zaradi vedno večjega tihotapstva s saharinom v alpskih deželah nameravajo finančne oblasti postaviti posebne detektive, ki bodo deloma prideleni finančni straži, deloma državni policiji. Te finančne detektive bodo porazdelili v mejnih krajih na Tirolskem, Zgornjem Avstrijskem, Solnograškem in Češkem. Istotako bodo tudi uvedli albume tihotapcev, da se olajša detektivom služba.

Telefonska in brzozjavna poročila.

AERENTHALOVA BOLEZEN.

Dunaj, 16. februarja. Noč je grof Aerenthal slabo preživel. Bolezen je jako resna. Popoldne se je vršilo novo posvetovanje zdravnikov.

DEMENTIRANE VESTI O NADVOJVODU KAROLU FRANCU JOŽEFU.

Dunaj, 16. februarja. Uradno dementirajo vesti o nameravanem potovanju nadvojvoda Karola Franca Jožefa okoli sveta. To potovanje se ne bo vršilo in se zanj tudi nikake priprave ne vrše.

POLJSKI SOKOL SE NE UDELEŽI VSESOKOLSKEGA ZLETA.

Praga, 16. februarja. Češki listi poročajo, da je poljski Sokol odpovedal svojo udeležbo pri letošnjem vsesokolskem zletu v Pragi, ker se zleta udeleži tudi ruski Sokol.

ČRNOGORSKI KRALJ V PETERBURGU.

Peterburg, 16. februarja. Danes je bil na čast črnogorskemu kralju dine pri ruskem carju. Ruski car in črnogorski kralj sta izmenjala prisrčni napitnici.

NOV LAŠKI VOJAŠKI ZBOR ZA TRIPOLIS.

Rim, 16. februarja. Italija je sestavila nov vojaški zbor za Tripolis, ki se odpelje na bojišče v par dneh. Zbor šteje 40.000 mož.

Z ZAGREBSKEGA VSEUČILIŠČA.

Zagreb, 16. februarja. Prvi semester tukajšnjega vseučilišča je zaključen.

JUANŠIKAJ PROVIZORIČNI PREDSEDNIK KITAJSKE REPUBLIKE.

Pekin, 16. februarja. Narodna zbornica je izvolila Juanšikaja za provizoričnega predsednika kitajske republike.

1000 DELAVCEV IZKLJUČENIH OD DELA.

Trst, 16. februarja. Vodstvo ladjedelnice v Trziču (Monfalcone) je 1000 delavcev izključilo od dela. Močni orožniški oddelki stražijo delavnice.

VLOM V ROTSCILDOVO PALAČO.

Pariz, 16. februarja. V tukajšnjo Rotschildovo palačo se je izvršil vlom. Vlomilce so uničili 200.000 frankov vredno sliko in odnesli denarja v znesku 50.000 frankov.

MILIJONI DELAVCEV PRED ŠTRAJKOM.

London, 16. februarja. Ako se v zadnjem trenutku ne posreči poravnati nesporazumljenja, tedaj bodo v 14 dneh štrajkali vsi delavci v angleških premogokopih. Vseh stavkujočih bo en milijon.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V AMERIKI.

New York, 16. februarja. V Pensylvaniji je skočil s tira vlak. Štiri osebe so bile ubite, 40 pa deloma težko, deloma lahko ranjenih.

AVIATIKA.

Johanisthal pri Berolinu, 16. febr. Včeraj tu ponesrečeni aviatik Schmidt je umrl.

Berolin, 16. februarja. Cesar Viljem je poslal bratoma Henkel, ki sta darovala za nemško vojaško aviatiko 100.000 mark, zahvalno pismo.

BOMBA NA KOLODVORU.

Selzthal, 16. februarja. Na tukajšnjem kolodvoru so našli dinamično bombo. Najdbo spravljajo v zvezo z najnovejšim gibanjem anarhistov na Stajerskem.

Deželni zbor kranjski.

Seja dne 16. februarja 1912.

Deželni glavar otvori sejo.

Deželni glavar vstane in naznanj poslanec, ki vstanejo raz sedežev, da obhajata dne 21. t. m. Njegova Visokost nadvojvoda Rainer in njegova soproga Njena Visokost Marija demantno poroko. dogodek, ki je izreden. v habs-

burški hiši pa doslej sploh edini. Vsi narodi države spremljajo ta dogodek z izredno simpatijo, zlasti ker visoka dvojica po svetu slovi kot zgled izredne dobrotljivosti in po svojih velikih zaslugah za vedo in umetnost. Nadvojvoda Rainer je že 50 let kurator cesarske akademije; in kako nadvojvoda ljubi in podpira umetnost, temu je na primer dokaz, da je nadvojvoda še pred kratkim obiskal ljubljanskega umetnika na Dunaju v njegovem skromnem ateljeju. Nasvetujem, da deželni zbor kranjski pozdravi visoko dvojico (Pritrjevanje in odobravanje), ji izroči svoje najspoštljivejše čestitke z željo, da bi jo Bog varoval in ji podaljšal življenje do skrajnih meja človeškega življenja. (Veliko odobravanje.)

Vložena je interpelacija poslanca Demšarja in tov. glede živinozdravniškega tečaja na Vrhniki. Deželni glavar izroči interpelacijo deželnemu odborniku grofu Barbotu, da nanjo odgovori.

Grof Barbo izvaja: Res je, kar se v interpelaciji navaja, da je g. živinozdravnik Turk odložil vodstvo živinozdravniškega tečaja na Vrhniki. Prebere tozadevno pismo gospoda Turka, v katerem slednji naznanja, da je vsled neke izjave kmet, ministra dr. Brafu, vsled nekega poziva društva slovenskih veterinarcev na Dunaju (Klici: Kaj pa te to briga?) in zveze živinozdravnikov na Dunaju žalibog primoran vodstvo tečaja za živinozdravniško pomoč pri prvih nezgodah in porodih odložiti, da se ogne usodepolnim posledicam zase. (Klici: Terorizem.) Kar se tiče izjave ministra dr. Brafu, se nanaša ta izjava na kurze, ki bi jih mislila prirediti vlada, zato nas ta izjava nič ne briga. (Tako je!) Pismo slovenskih veterinarskih slušateljev na Dunaju pa preti gospodu Turku, da se bo delalo na to, da se mu odvzame diplom. (Skraino ogorčenje. — Klici: Skandal! — Dr. Zajec: Ali smo v Avstriji ali na Turškem? — Dr. Pegan: To pismo naj se odstopi državnemu pravdniku!) Res, to pismo pomeni kaznjivo izsiljevanje! (Res je!) Deželni odbor se seveda vsled te gonje ne bo dal odvrniti od svoje namere, (Pritrjevanje), najmanjše od pisma, ki so ga slovenski veterinarski slušatelji poslali v tej zadevi deželnemu odboru. Nezaslišano je, kaj se ti deželni otroci tu predrznajo. (Klici: Stipendije pa sprejemajo!) V tem pismu pravijo, da so vsled sklepa deželnega zbora interesi dežele skrajno ogroženi. (Veliko ogorčenje. — Klici: Nesramnost! — Dr. Pegan: Stipendije naj odložijo!) Pravijo nadalje, da kranjska dežela ne samo, da živinozdravniškega naraščaja zadostno ne podpira, ga celo materialno in moralno ubija. (Skraino ogorčenje. — Dr. Lampe: Zdaj jim bomo pa res vzeli stipendije!) Neverjeten pa je konec: Najodločnejše obsojamo tečaj, ki ga je dežela sklenila! (Ponovno ogorčenje in različni vzkliki!) Ta dopis bo imel posledice, kakršnih si gospodje, ki so ga poslali, niti ne sanjajo. (Bravo!) Mi smo dozdej živinozdravniške slušatelje zadostno podpirali, letos je določenih za to 3000 K, nekateri dobijo ravnotoliko podpore kakor na Češkem in Moravskem, po 600 K! (Čujte!) Spričo brezobraznosti »Unverfrorenheit« teh gospodov pa sem za to, da se podpore črta. (Klici: Tako je! Se bodo!) Kar se pa našega načrta tiče, ga ne bomo opustili. Sedaj voditelja nimamo, a kurze se bo kljub temu nadaljeval. (Veliko odobravanje.) Če ne bo mogel vsled odstopa živinozdravnik biti na primerni znanstveni višini, pade krivda na tiste, ki so to zakrivali. Kurze pa bo nadaljeval in končal in odpor izvestnih se bo zlomil! (Veliko odobravanje.)

Demšar predlaga, da se o tem otvori debata. Sprejeto.

Demšar naglaša, da veliko živinozdravnikov izpolnjuje svojo dolžnost. Tečaj ni naperjen zoper živinozdravnike, ampak je nasprotno ustanovljen v pomoč tako živinozdravnikom kakor ljudstvu. (Tako je!) Dočim so medicinci res samaritanci, ki podpirajo akcijo za pomoč proti prvim nezgodam, babilstvo in bolniško strežbo, stoje veterinarci na skrajno ozkosrčnem stališču. (Pritrjevanje.) Iz pisma teh mladih gospodov sem posnel le, da svoje bodoče odgovornosti polne in važne naloge ne razumejo. (Tako je!) Po njihovem bi kmet ne smel niti živinozdravniške knjige Dularjeve brati, niti imeti instrumentov za prvo silo niti sploh poslušati kako tako predavanja. Ti mladi gospodje so nazadnjaki. Govornik protestira, da vlada stoji tem elementom nasproti. Živinozdravniki pa si s svojim odporom ne bodo nič koristili, nasprotno si bodo le zelo škodovali, kar bodo že sami kmalu

uvideli. (Pritrjevanje.) Stavim resolucijo:

Deželni odbor se pozivlja, da z vsemi sredstvi sklep deželnega zbora glede živinozdravniškega pomočniškega tečaja na Vrhniki izvrši in se mu dajo v tem oziru vsa potrebna pooblastila. (Veliko odobravanje.)

Gallé izjavi, da on tudi danes stoji v tej zadevi na stališču kakor pred 2 leti, ko je stavil predlog, da se tak tečaj osnuje. Izraža svoje veselje, da velika večina zbornice s toliko vztrajnostjo vzdržuje svoj sklep. (Odobravanje.)

Pri glasovanju se predlog poslanca Demšarja sprejme z glasovi S. L. S. in veleposestva.

Deželni glavar naznani, da so dr. Triller in tovariši vložili interpelacijo, katero pa po § 23. pravilnika od klanja, ker vsebuje žaljenje oseb in strank. (Dr. Triller razburjeno ugovarja. — Deželni glavar energično zvonji in dr. Trillerja pokliče k redu. — Dobro-klici od strani večine.)

Deželni glavar naznani na to sledeči nujni predlog posl. dr. Pegana in tov. zaradi

kazenskega preganjanja dveh deželnih uradnikov

od strani c. kr. državnega pravdnictva v Novem mestu. Predlog se glasi:

Deželni zbor odločno protestuje proti temu, da c. kr. državno pravdnictvo v Novem mestu kazensko zasleduje dež. nadoficijala Franca Kristana ter deželnega oficijala Ivana Možina zaradi pregreška zoper kazen o varstvu volilne svobode z dne 26. januarja 1907, katerega sta zakrivila baje s tem, da sta po danem naročilu pristojnega referenta deželnega zbora — tedaj v izvrševanju uradne dolžnosti — izročila odposlancu županstva za občinske volitve v Prečni nekaj glasovnic. V tem postopanju javne obtožne oblasti ugleda deželni zbor neodpustljivo poseganje v deželno avtonomijo in oviranje poslov deželne uprave. C. kr. vlada se pozivlja, da potom c. kr. justičnega ministrstva prizadete osebe oziroma prizadeto oblast stavi na odgovor ter z vso strogostjo oskrbi, da se v prihodnje ne dogodi več tako poseganje v deželno avtonomijo in uradne posle deželnega odbora. V formalnem oziru predlagamo, da se ta predlog razpravlja nujno in odkaže upravnemu odseku v takojšnjo razpravljanje in poročanje.

Deželni glavar: Ker gre za predlog, ki se tiče vodstva deželne avtonomije, odrejam, da se o tem predlogu takoj razpravlja. (Veliko odobravanje. — Dr. Triller se smeje.)

Dr. Pegan: G. dr. Trillerju se zdi zadeva smešna, ne pa meni in menim, da tudi ne g. ljubljanskemu županu. Povem mimogrede, da sem dobil iz Gorice grozilno anonimno pismo, podpisano od »orožnikov«, v katerem se mi obeta, da pride obračun. (Čujte!) Seveda me to niti najmanj ne uplaši. Slučaj, ki je danes predmet naše razprave, je tako kričoč, da ni poslanca, ki bi mogel tu molčati. Koncem decembra lanskega leta se je neki gosp. pri meni oglašil, da je poslan od županstva v Prečni, ki prosi za glasovnice za ondotne občinske volitve. (Višnikar: Ali se je legitimiral? — Dr. Pegan: Je moj sošolec!) Jaz sem uradniku ukazal, da mu jih izroči in sicer proti plačilu. Če so se te glasovnice v agitacijske namene uporabljale, pripomnim, da so dobile v Ljubljani pri občinskih volitvah vse stranke (Dr. Tavčar: Res je; vse) od vlade kuverte, kolikor so jih hotele, glasovnice pa je vsaka stranka izdajala, kolikor se ji je ljubilo. Zdaj pa državno pravdnictvo zasleduje dva deželna uradnika, ker sta na moj ukaz dotičniku izročila glasovnice. (Velikansko ogorčenje. — Klici: Nezaslišano!) Službena pragmatika predpisuje, da se ima uradni deželni glavarju in odbornikom, katerim je podrejen, pokorjevati; če k temu slučaju molčim, bi se utegnilo zgoditi, da bo deželni uradnik, preden bo kakšen ukaz izvršil, vprašal: Kaj bo pa državni pravdnik rekel? (Medklici od liberalne strani.) To preganjanje ne izvira iz prepričanja državnega pravdnika, ker nimam nobenega državnega pravdnika za tako omejenega, da bi mislil, da gre tu za varstvo volilne svobode, ampak cela stvar izvira iz maščevanja volilnega komisarja, ki se je hudoval, ker mu je nekdo volilne akte, katere je spravi v nezaklenjeno sobo, premetal in hoče zdaj svojo jezo ohladiti nad tistim gospodom, ki je k meni po glasovnice prišel. (Ogorčenje. — Dr. Triller: Saj to je ravno predpreiskava!) Ne! Dotična dva uradnika sta obtožena in sta kot obtoženca tudi zaslišana, pri tem pa treba pripomniti, da eden teh uradnikov takrat niti v Ljubljani ni bil (Čujte! Čujte!), s to stvarjo torej nima

niti nič opraviti, drugi pa je izpovedal, da je glasovnice izročil na moj ukaz. In kljub temu še danes ni preiskava ustavljena! (Ogorčenje!) Da bi bili mi vsakemu biriču odgovorni, to ne gre! (Veliko pritrdjevanje!) Če tu ne povzdignemo svojega glasu, znajo posledice biti nedogledne. Čestitam g. dežel. predsedniku, da ne spada pod okrožje novomeške sodnije, ker sicer bi tudi njega in njegove uradnike preganjali, ker so svojčas izdali volilne kuverte in glasovnice. (Veselost. — Dr. Lampé: Bo zaprt!)

Nujnost predloga se sprejme.

Deželni glavar: Ker gre za obrambo deželne avtonomije, prekinem sejo za tri četrt ure, da se ustavni odsek takoj sestane in sklepa. (Veliko odobravanje.)

Ko se seja zopet otvori, naznani dr. Pegan, da je ustavni odsek sklenil:

G. deželnega glavarja se naproša, da od c. kr. okrožne sodnije v Novem mestu rekvirira kazenska spisa zoper omenjena dva uradnika deželnega odbora in jih odda ustavnemu odseku v vpogled, da na tej podlagi stori svoje sklepe.

Sprejeto soglasno od cele zbornice.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 16. februarja 1912.

Pšenica za april 1912	11.85
Pšenica za oktober 1912	11.06
Rž za april 1912	10.60
Oves za april 1912	10.30
Koruza za maj 1912	8.95

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nob	Padavina v 24 urah v mm
15	9. zveč.	738.6	1.7	sl. jvzh.	jasno	
16	7. zjut.	740.9	0.1	sl. jug	oblačno	0.0
	2. pop.	740.6	8.5	sl. jvzh.	jasno	

Srednja včerašnja temp. 3.4°, norm. -0.2°.

Žagar za „Vollgatter“.

popolnoma več temu poslu, trezen in zanesljiv, se išče za takojšen vstop pri V. SCAGNETTI, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico št. 16.

Št. 3943.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

službe okrožnih zdravnikov

1. v Cerkljah pri Kranju, 2. v Fari (Kočevski okraj sedež Petrinja), 3. na Grosupljem (Ljubljanski okraj), 4. v Kostanjevici (Krški okraj), 5. v Logatcu (logaški okraj, sedež Planina), 6. na Raki (Krški okraj) in 7. v Toplicah (Novomeški okraj).

S temi službami je združena za kraje pod 1., 4., 5., 6. in 7. letna plača 1400 K, za kraja pod 2. in 3. pa 1600 K, dalje za vse kraje letna aktivitetna doklada 200 K in dve starostni dokladi (petletnici) po 100 K.

Zdravnik v Fari dobiva od ondotnega zdravstvenega okrožja tudi 2000 K pavšala za uradna pota v Osilnico in Banja loko, zdravniku na Raki gre po nekem volilu naturalno stanovanje z vrtom in vinogradom za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raki, zdravniku v Toplicah pa se navadno poveri tudi zdravniška praksa v tamošnjih toplicah po dogovoru z njih lastnikom.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru

do 15. marca t. l.

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, telesni sposobnosti, uravnosti, dosežanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 15. februarja 1912.

Slavnemu občinstvu, prijateljem in znancem naznanjam, da sem z 12. februarjem

otvoril svojo obrt

ter se najviljudneje priporočam za izdelovanje vseh vrst obuval. Za solidno delo in primerne cene jamčim. Obenem se priporočam gg. kolegom za izdelovanje gornjih del — natančno in po najnovejši metodi.

481

Martin Kralj, čevlarski mojster, Ljubljana — Wolfova ulica 12.



Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je moj preljubljeni, dobri soprog, gospod

Mihael Ravnik

posestnik in predelavec tovarne na Javorniku v p.

danes zjutraj ob pol 2. uri po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki predragega pokojnika se bodo v nedeljo 18. svečana zjutraj ob 8. uri slovesno blagoslovili v hiši žalosti ter prenesli k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v domači cerkvi.

Blagega pokojnika priporočam v molitev in v blag spomin.

Kropa, 16. svečana 1912.

Marija Ravnik, soproga.

484

Gostilna Durn

Sv. Petra nasip 67.

V soboto dne 17. februarja

domača veselica

K obilni udeležbi vabi

velespoštovanjem Terezija Durn.



Svet in pomoč

za tiste, ki trpijo

na težkem prebavljanju vsake vrste, gorečih, trdnih kislin, zaprtosti, kolikah v želodcu in s tem v zvezi stoji čla slabosti,

nudijo že 50 let sem priznane pristne

Brady-jeve želodčne kapljice

3978

prej Marijačeljske kapljice imenovane. Varujte se enako glasnih se ponaredov in popač in pazite na stransko varstveno znamko s podpisom C. Brady. — Dobiva se v vseh lekarnah h. Pošiljatev v provinco po lekarnarju C. Brady, Dunaj, Fleischmarkt 2, 462. 5 steklenic za K 5.90, 2 v dvoje steklenice za K 6.00 franko.



478

Hitra vožnja po železnici. Cena 1 K 60 vin. Poleg živali se otroci najbolj zanimajo za vlak in jih bo ta knjiga prav razveseljevala.

* **»Orel«.** Koračnica za klavir op. 41 zložil Anton Jakl, besede spisal Fran Kristan, deželni nadoficial v Ljubljani. Cena 1 K. Orel do sedaj še ni imel svoje koračnice. G. Jaklu se je posrečilo zložiti prav primerno melodijozno koračnico, ki se bo gotovo pri naših telovadnih društvih kmalu vpeljala in udomačila. Posebno lep je trio, v katerem je v treh kiticah podložen pomenljiv Kristanov tekst, ki se lahko tudi enoglasno korakoma poje. Skladba je pa obenem tudi prirejena za orkester in pihala in se instrumentalni glasovi dobe pri skladatelju A. Jaklu, Strossmayerjeve ulice št. 1, klavirski posnetek pa v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Nova Gerbičeva skladba. Ravno kar je izšla krasna zbirka lepih in lahkih Marinih pesmi za mešan zbor, soli in orgle pod naslovom: »Slava nebeske kraljice«. Zbirko je zložil naš odlični in prezasluzni skladatelj profesor Gerbič. Glasbeni mojster, kakor je Gerbič, ki temeljito pozna ne le iz šole, temveč tudi iz cerkvenih korov, potrebo in moči naših cerkvenih zborov, jim je podal s tem zbirko, ki je pri vsej svoji krasoti razmeram popolnoma primerna. Upamo, da bodo naši strokovni listi vedeli ceniti zaslužno delo in trud našega glasbenika in bodo z obširno oceno vzbudili zanimanje za to lepo in praktično uporabno zbirko. Partitura velja 3 K, posamezni glasovi pa po 30 vinarjev. Zbirko je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

rov, jim je podal s tem zbirko, ki je pri vsej svoji krasoti razmeram popolnoma primerna. Upamo, da bodo naši strokovni listi vedeli ceniti zaslužno delo in trud našega glasbenika in bodo z obširno oceno vzbudili zanimanje za to lepo in praktično uporabno zbirko. Partitura velja 3 K, posamezni glasovi pa po 30 vinarjev. Zbirko je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesionirani optik in strokovnjak svoj



trčnim obratom urejeno delavnico. Ceniki brezplačno. Ceniki brezplačno.

optični zavod kotščipalni-ke, očala natančno po znanstvenih in zdravniških predpisih, toplemere, zrakomere, dalnoglede i. t. d. Vsa popravila izvršujem točno in solidno v svoji, ponajnovšem sistemuzelek-

Št. 4438.

Razglas.

V smislu deželnega zakona z dne 17. junija, 1870 št. 21 dež. zak. o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov, naročam vsem posestnikom, užitcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine Ljubljanske, da jim je

do 15. aprila letos

svoje sadno in olepševalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove in hišne stene na vrtih, na poljih in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajec in zapredkov (ličin) in sežgati, ali kakor si bodi pokončati nabrana gosenična gnezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinah, kakor tudi zapredke pokončati **kakor hitro mogoče a najdalje do 15. maja.**

Kadar se drevje, ki so ga napadle gosenice, poseka, ali kadar se veje, ki so jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se tako drevje oziroma take veje ne smejo pustiti v tem stanu ležati, ampak morajo se ali gosenice obrati od njih ali pa drevje in veje precej zažgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepotebnega drevja, lepotebnega grmovja in drevoredov, potem od drevja ob gozdnih roboh v istih slučajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti ob ranih urah otrsati in pokončavati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polju se morajo črvi (podjedi, ogrci) pri oranju ali kopanju zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati in takoj pokončati.

Če se bode kdo obotavljal gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške, vrhu tega pa se mu naloži na korist občinske blagajne globa od 2 do 20 K; in če bi se to ponovilo, do 40 K; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dne 5. februarja 1912.

Zupan:

dr. Ivan Tavčar l. r.

Št. 847/V. u.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se letošnji glavni nabori ne prične dne 1. marca, marveč so se preložili na poznejši čas.

Vsled preložitve glavnih naborov se vrše meseca marca in aprila po štirje stalni nabori, in sicer meseca marca, 5., 12., 20. in 27., aprila pa 3., 12., 20. in 27.

Poslovanje stalnih nabornih komisij se ne razteza zgolj na naknadne nabore, marveč se tem nabornim komisijam morejo predstaviti tudi naborniki, ki letos pridejo k glavnemu naboru, **če prosijo** pri politični oblasti, da prej opravijo glavni nabor.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 10. februarja 1912.

Zupan: **dr. Ivan Tavčar l. r.**

Razglas.

Županstvo občine Cerknica na Notranjskem naznanja, da se vrši letos

blagovni in živinski semenj v ponedeljek, dne 26. svečana 1912.

Kupci za govejo živino se vabijo da pridejo na semenj.

Županstvo Cerknica,

dne 14. februarja 1912.

Lavrič l. r.,
župan.

469

— Prijatelje našega lista prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostiln in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na »Slovenca«. Agitirajte za nove naročnike!

Domača veselica

se vrši v

Hotelu Ilirija

v soboto dne 17. svečana 1912.

K obilni udeležbi vabi

475

velespoštovanjem

Aleks. Heger.

Veletrgovina s špecerijo in deželnimi pridelki
Anton Kolenc, Celje

Glavna trgovina: Graška cesta 22. Podružnica v Narodnem domu

Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri tujcih, ker Vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim blagom, tako, da zamore proti vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam cenj. gg. trgovcev in prosim za mnogobrojen obisk, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, četudi z najmanjšim poizkusom. — Velečastitim gosp. duhovnikom ponudim **voščene sveče**, kakor tudi druge vrste sveč, ter **olje in kadilo za cerkve**. — Kupujem tudi vsakovrstne **deželne in druge pridelke**, kakor oves, rž, pšenico, divji kostanj, želod, suhe gobe, med v satovju, fižol, seno, orehe, krompir, malinsno šlupo, smrekove storže, vsakovrstno sadje, **šveže in suho, vinski kamen**, itd., sploh vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah, nadalje kupujem vsakovrstne **vroče ter petrolejske in oljate sođe**. — Imam tudi v zalogi **rižovo moko in otrobe za krmlo živine** v ceni od K 9— do K 15—, 100 kg pri odjemu celega vagona ter »**Lukulus**« za pitanje svinj. 2973

Št. 81/pr.

Razpis.

Deželni zbor kranjski je za opravljanje geodetičnih del pri deželnih zgradbah ustanovil mesto **zemljemerca**.

Deželni odbor bo to službo oddal s prejemki VII., eventualno VI. ali V. plačilnega razreda deželnih uradnikov oziraje se na teoretično in praktično usposobljenost dotičnega prosilca.

Prosilci za to mesto predložijo naj svoje prošnje

do 20. marca 1912

podpisanemu deželnemu odboru.

Prošnje morajo biti opremljene s krstnim in domovinskim listom, s spričevalom o fizični sposobnosti, z dokazili o dovršenem dveletnem tečaju za zemljemerca na kaki avstrijski tehniški visoki šoli in s spričevalom o prebitem tozadevnem državnem izpitu in dokazili o znanju slovenskega ter nemškega jezika. V prošnji mora biti povedano, kako je dotičnik zadostil vojaški dolžnosti.

Od deželnega odbora kranjskega

V Ljubljani, dne 15. februarja 1912.

C. kr. generalno ravnateljstvo tobačne režije.

Št. 079/912.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje

prenovljenje fasad

za proračunjeni znesek 11.600— K.

V svrhu zagotovljenja omenjenega dela se razpisuje **konkurenčna razprava s ponudbenim terminom do 14. marca 1912, do 12. ure dopoldne.**

Natančnejši pogoji so razvidni v uradni »Wiener Zeitung« in pa v kranjskem uradnem listu.

Podatki se vdobivajo pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani, med uradnimi urami.

C. kr. generalno ravnateljstvo tobačne režije

Dunaj dne 3. februarja 1912.

456

C. kr. sekcijski šef in generalni ravnatelj:

Scheuchenstuel m. p.

Prva avstrijska zavarovalnica zoper vlom na Dunaju

zavaruje zoper: tatvinski vlom, tatvino, poneverbo uslužbencev in požar po najnižjih cenah.

Priznana najkulantnejša zavarovalnica!

Akcijski kapital 1.000.000 K. Garancija Monakovske zavarovalne družbe 220 milijonov K. — Dovoljuje iz čistega dobička znatne podpore gasilnim društvom in v druge obče koristne namene.

Vsa pojasnila daje brezplačno:

podružnica v Ljubljani, Wolfova ul. 6, vodja g. Alb. Pečevnik

206

Istotam se sprejme več zastopnikov.